

17. oktobrī, plkst. 19.00 Rīgas Austrumu vidusskolas 7. klašu skolēni kopā ar saviem klašu audzinātājiem apmeklēs

Latvijas Leļļu teātrī izrādi – “Zelta zirgs” Raiņa/Matīss Gricmanis

Par izrādi

Izrāde tika nominēta "Spēlmaņu nakts 2017/2018" balvai kategorijā "Gada lielās formas izrāde".

Aleksandra Jonovs ieguvis "Spēlmaņu nakts 2017/2018" balvu "Gada aktieris otrā plāna lomā" par darbu izrādēs "Zelta zirgs" (Melnais princis) un "Krokodils Gena un Pekaussis" (Piķamice)

Dejotājs, aktieris un režisors Duda Paiva ir dzimis Brazīlijā, bet pēdējos 20 gadus dzīvo un veido iestudējumus Nīderlandē, vienlaikus strādājot projektos daudzās pasaules valstīs. Ar savu jaunatklāto leļļu un dejas mākslu sintēzi viņš ir radījis unikālu skatuves valodu, kļūstot par vienu no oriģinālākajiem leļļu teātra režisoriem 21. gadsimtā. Dudas Paivas izrāžu uzmanības centrā ir spēja vienam prātam kontrolēt un manipulēt vairāku objektu dzīvi, mijiedarboties starp tiem. Attīstījis šo tehniku virtuozā līmenī pats, nu jau vairākus gadus režisors pieņem izaicinājumu strādāt citu valstu teātros, kopā ar to aktieriem pētot nacionālos kodus un meklējot tiem atbilstošu vizuālo izpausmi.

No 2017. gada septembra beigām līdz 24. novembrim Duda Paiva Latvijas Leļļu teātrī strādās pie Raiņa lugas “Zelta zirgs” interpretācijas, ko režisora vīzijai atbilstoši dramatisēs Matīss Gricmanis. Sapulcinājis īpašu radošo komandu – scenogrāfu Andri Eglīti, kostīmu mākslinieci Vitu Radziņu, komponistu Rihardu Zaļupi un gaismu mākslinieci Jūliju Bondarenko – Duda Paiva ir gatavs ķerties pie lugas kodu izpētes un analīzes. Izrāde paredzēta pieaugušajiem un jauniešiem no 16 gadu vecuma.

Raiņa luga stāsta par jaunāko no trīs brāļiem. Viņa vārds ir Antiņš, vārds, kurš latviešu valodā kļuvis par sugas vārdu neizlēmīgumam, neveiklumam un biklumam. Naktī, kad brāļu tēvs nomirst, Antiņu apciemo vientuļš nabags, kurš lūdz drēbes. Antiņš viņam atdod visu, kas viņam ir, un pateicībā nabags viņam atklāj, kā izsaukt trīs buryju zirgus, kas uznesīs Antiņu stikla kalnā, lai atmodinātu guļošo princesi.

Dudas Paivas “Zelta zirgs” iestudējums Latvijas Leļļu teātrī piedāvā mūsdienīgu skatījumu pieaugušajiem skatītājiem. Raiņa luga pirmo reizi iestudēta 1904. gadā un kopš tā laika kļuvusi par Latvijas teātra klasiku. Lielākoties iestudēta bērnu auditorijai, jo tās pamatā ir pasaka. Ne mazāk saistoši luga stāsta par to, kā ir būt cilvēkam, par sapņiem un cerībām,

kuras katrs reiz ir piedzīvojis. Paivas uzmanības centrā ir pretmetu dialektika - kā gaisma un tumsa, cerības un nolemība, valdnieki un pārvaldītāji. Sacensība par princeses Saulcerītes roku var tikt uzlūkota kā cīņa starp melno un balto, kas izrādē pārnesta šaha laukumā. Tā ir nežēlīga spēle, bet vienlaikus galvenais varonis Antiņš nes naivu vēstījumu, kas silda sirdis un negaidot apstulbina ar atklātību.

Paivas stils apvieno laikmetīgo deju un leļļu teātri. Tas ir piedāvājums no jauna paskatīties uz Raiņa "Zelta zirgu" un Latvijas kultūru ar atsvešinātu skatījumu, dodot iespēju pārvērtēt Raiņa idejas. Kopā ar dramaturgu Matīsu Gricmani (DDT "Būt nacionālistam") un komponistu Rihardu Zaļupi Paiva izveidojis izrādi, kas ļauj domāt un vienlaikus izklaidēt. Tā nojauc aizspriedumus par leļļu teātri, to vietā piedāvājot lelles kā neaizvietojamu teātra ieroci.

Izrāde tapusi ar Valsts Kultūrkapitāla fonda un LR Kultūras ministrijas finansiālu atbalstu Latvijas valsts simtgades programmas ietvaros!

Izrāde saņēmusi GRAND PRIX 31. Starptautiskajā teātru festivālā VALISE (Lomža, Polija)

25. Starptautiskajā leļļu teātru festivālā "Spotkania" Polijas pilsētā Toruņā izrāde saņēmusi balvu par labāko scenogrāfiju.

Izrāde ieguvusi labākās izrādes statusu 14. Starptautiskajā laikmetīgā leļļu teātra festivālā „ImPuls” (Bukareste, Rumānija), savukārt Aleksandrs Jonovs ieguvis festivāla labākā aktiera godu.

Latvijas Leļļu teātris

Otrā pasaules kara laikā 1942. gadā Ivanovā tika nodibināts Latvijas PSR Valsts Mākslas ansamblis, kā sastāvā bija "leļļinieku grupa", kas sniedza priekšnesumus evakuētajiem Latvijas iedzīvotājiem un Sarkaņās armijas latviešu daļu karavīriem. Pēc Sarkaņās armijas ieešanas Latvijā pirmā leļļu izrāde notika 1944. gada 3. oktobrī Daugavpilī. 1944. gada 4. oktobrī oficiāli tika nodibināts Latvijas PSR Valsts leļļu teātris, kura rīcībā pēc Rīgas ieņemšanas tika nodotas bijušā kinoteātra "Radio Modern" telpas K. Barona ielā.^[1]

Teātra pirmie vadītāji bija Mirdza Ķempe un Jānis Žīgurs. 1946. gadā darbību sāka teātra krievu trupa. 1954. gadā režisore Tīna Hercberga iestudēja izrādi "Velna dzirnavas", vēlāk arī citas izrādes pieaugušajiem.

Leļļu teātris piedalījās starptautiskos festivālos un sniedza viesizrādes ASV, Bulgārijā, Kanādā un citās valstīs. VSIĀ Latvijas Leļļu teātris vispārējais stratēģiskais mērķis ir tautas kultūras vajadzību nodrošināšana, profesionālās teātra mākslas daudzveidības un pieejamības sabiedrībai nodrošināšana.

